

In en uit zijn element

DE GRIEP

INFLUENZA WERD ZIJ VROEGER GENOEMD. later Spaansche Griep, tegenwoordig kortweg: Griep. Iedereen kent deze besmettelijke ziekte, die, van tijd tot tijd geheele landen en werelddeelen bezoekt. Boosaardige epidemieën wisselen af met goedaardige. Thans waart de ziekte weer rond. In Amerika oorspronkelijk ontstaan, kwam zij naar Engeland en is vandaar naar het vasteland van Europa overgesprongen. Aanvankelijk goedaardig, eischt zij thans vele slachtoffers, vooral door de longontsteking-complicatie.

De ziekteverschijnselen openbaren zich in de meeste gevallen aan de slijmvliezen van neus, keel en luchtpijp: niezen, slijkpijn, rauwe stem, prikkelhoest. Achter het borstbeen zit de pijn, tengevolge van ontsteking der luchtpijp, in de bronchiën hoort men piepen en zoemen. Soms gaat de ziekte over op longen en borstvlies en wordt dan gevaarlijk. Of gaat langs de Eustachiaansche buis op het middenoor over. Ook maag- en darmaandoeningen komen voor, verder gevreesde naziekten, waaraan vooral oude en zwakke menschen te lijden hebben.

Wat is tegen de griep te doen? Wie de griep krijgt of zich tijdens een griep-epidemie onlekker gevoelt, stelle zich dadelijk op de hoogte van de lichaamstemperatuur. Is deze boven 37.5° Celsius, dan neme men een warm voetbad, ga daarna te bed en drinke heet suikerwater of heete thee, waaraan 10 druppels van het bekende homoeopathische middel *Aconitum D*³ toegevoegd zijn. Daardoor wordt in de meeste gevallen de ziekte gefnuikt en het verdere verloop is milder. Neemt de koorts niettegenstaande deze behandeling toe, dan ontbiede men den dokter, want dan kan longontsteking of een andere ernstige complicatie in 't spel zijn. Hierbij moge er aan herinnerd worden, dat juist bij deze longontsteking-complicatie der griep de homoeopathische middelen *Phosphorus* en *Tartarus emeticus* vaak de beste diensten bewezen en menigen zieke het leven gered hebben.

Eenige regelen voor de ziekenverpleging van

griep-lijders mogen hier nog een plaats vinden:

1. Reinig de ziekenkamer dagelijks met vochtige doeken, zoodat het stof niet opgejaagd wordt.

2. Zorg zooveel mogelijk voor luchtverversching in het ziekenvertrek, zonder dat directe tocht den zieke treft.

3. Wasch het lichaam van den zieke bij gedeelten, nooit het geheele lichaam ineens.

4. Geef den zieke zuiver water om den mond uit te spoelen, eer hij voedsel gebruikt, daarvoor wordt de eetlust opgewekt.

5. Dien den zieke de spijsen zoo smakelijk mogelijk bereid toe en steeds in kleine porties. Heeft hij dan verlangen naar meer, dan wordt daardoor tevens zijn geloof aan de toenemende beterschap versterkt.

6. Draag zorg voor een ongestoorden slaap door volkomen stilte en donker maken van de kamer.

Hoe kunnen wij ons beschermen tegen de griep? Dit is niet zoo gemakkelijk. Quarantaine-maatregelen, die tegen besmettelijke ziekten, zooals cholera en pest, beschutten, helpen bij griep niets. De ziekte verbreidt zich door de lucht en vooral door de bij het hoesten en niezen der griep-lijders ontsnappende slijmdeeltjes, die den ziekteverwekker bevatten. Hier hebben wij een aanknooppingspunt voor de prophylaxe. Gedurende een griep-epidemie vermijde men het bezoeken van

plaatsen, waar veel menschen samenkomen en vooral oponthoud in te warme en bedompte lokalen. Moet men met grieplijders omgaan en ze verplegen, dan zorge men voor behoorlijke ventilatie in de ziekenkamer, vermijde den adem van den zieke in te ademen en drage zorg voor nauwgezette zindelijkheid van den zieke, diens bed en kamer. Zoo mogen b.v. de zieken niet in zakdoeken of op den grond spuwen, het opgeven slijm moet in een kwispeldoor met water opgevangen worden. Daar voorts een zwak en slecht gevoed lichaam bijzonder vatbaar maakt voor besmettelijke ziekten, zijn een behoorlijke voeding, een hygiënische leefwijze en frissche lucht de beste middelen om zich tegen de griep te wapenen. DR J. V.

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

Sabbathsgeboden.

Matth. 12 : 2: Zie, Uw discipelen doen, wat niet geoorloofd is te doen op den Sabbath.

BEKEND IS, HOE DE SCHRIFTGELEERDEN IN de dagen van den Heere Jezus heele lijsten hadden aangelegd, van handelingen, die op den Sabbath niet mochten worden verricht.

Over het schrijven hadden zij het volgende uitgedacht: Ongeoorloofd was het schrijven van twee letters; één mocht dus. Maar wel mocht men meer dan een letter schrijven op of in zulke stoffen, waarop of waarin die letters niet beklifden, zand. b.v.

Ook mocht men wel meerdere letters schrijven, mits het niet geschiedde met de hand, maar met den voet, de tong of de hand met den rug naar beneden.

Onbeslist was dit geval: Iemand schreef op Sabbaths-morgen één letter, en zonder daaraan te denken op Sabbathmiddag weer één. De rabbijnen waren het er niet over eens, of zoo iemand nu schuldig was aan overtreding van het Sabbathsgedod of niet. s.

Ze wil 't kind niet helpen op zoo'n koude tafel. Zij bakert nog op schoot.

„Kijk kind,” zegt grootmama, „k heb baker Zeldenrijk voor je meegebracht.” Want Bartje heeft niet lang op zich laten wachten; gelijk met mevrouw stond ze bij de jonge mevrouw op den stoep.

De jonge moeder ziet al haast niet bleek meer en Pietertje is een stevig kereltje. Alles is zoo goed, wat is er een reden tot dank! Grootmama heeft Pietertje netjes in z'n eerste kleertjes gekregen, hoewel ze 't toch zoo ontwend was. Dat zei ze, maar die ontwendheid viel genoeg mee.

De kraamvrouw schrikt een beetje. „k Zal zien, dat ik iemand voor je vind,” had grootmama gezegd, zonder meer. En daar komt ze me aan met zoo'n meutje.

Hoe moet dat, denkt de jonge moeder. Ze heeft zelf nog geen ervaring, want Pietertje is haar eerste. En had ze ervaring, dan was 't nog erger, want wat zou ze durven zeggen aan het oude mensch! — Er hebben nog lang verhalen geloopt van bakers, die haar vak oneer aandeden en den brandewijn, bestemd om er 't hoofdje van 't kind mee te wasschen, zelf opdronken. Die te makkelijk waren om er 's nachts uit te komen en te slecht van oogen om te zien of 't huidje soms stuk was. Bakers, die voor alles een haarspeld gebruikten, dotjes wonden, en de speen, als 't een flesschenkind was, eerst zelf in haar mond staken om de warmte te voelen. — En alle wanbegrippen en bijgeloovigheden, alles wat men saamvat onder den onheilspellenden naam van bakerpraatjes, spoken de jonge moeder door 't brein.

Bartje heeft een mandje meegebracht, behalve 't karbiesje, dat haar zeun vanavond brengt. Ze is gauw thuis in de kamer. Bartje is nog lief om te zien, als men niet meent tenminste, dat alleen jonge vrouwen er lief uitzien kunnen. Ze draagt 't haar met een gladde rechte scheiding en aan 't achterhoofd ligt een tamelijk dikke grijze vlecht. Zoó droegen dienstbare menschen 't haar in baker Zeldenrijks jongen tijd; 't zat netjes onder 't mutsje. Als een dienstbode trouwde, zette ze 't mutsje natuurlijk af. Maar 't kapsel bleef.

De baker is een klein, gezet wijfje, haar gezicht is nog frisch; ze heeft een oude buitenkleur, die in de stad niet verwelkt is. Ze heeft de jonge moeder óók gebakerd, ze is vrijmoedig, bij al haar ingetogenheid van keurig buitenmensch. De verpleegstermen kent ze niet, ze spreekt in goed, oud, rond Hollandsch.

Als Pietertje weer gedronken heeft, zegt ze tot grootmama: „Ziezoo mevrouw, as u me nou de jonge es wil angeve.”

Ze zit er voor. Baker Zeldenrijk heeft nog een schoot, een warmen, breeden schoot. Even wordt nog de andere methode geopperd, even maar, want moeder en dochter begrijpen, dat je hierin de baker haar weg moet gunnen. „Nee mevrouw,” heeft ze gezegd, „òp me schoot. Daar legge ze warm, en anders staan me handen der verkeerd voor.”

Maar Pietertje eenmaal op schoot hebbende, staan haar handen er niet verkeerd voor. Wat helpt ze 't jonkje vlug en ree!

Nog een ommezentje mag hij daar blijven, eer hij weer achter zijn gordijntje gaat. Want deze bakerschoot is zoo goed als een bedje, en zijn moeder en grootmoeder hebben 't zicht op hem. Dát had de verpleegster, gediplomeerd en wel, hem toch niet kunnen geven. Want de verpleegster had geen schoot, ze had de slanke lijn, en knieën. Maar baker Zeldenrijk is om haar heupen rond als een tonnetje, van de rokken.

Zoo zal 't wel niet veel meer te zien zijn. 't Bakersgild staat op uitsterven. Grootmoeders zijn ook al aan 't verdwijnen, ze heeten tegenwoordig „doorgeefsters van 't leven,” en daar men bij 't doorgeven altijd kwiek moet zijn, staat kwiekheid vooraan. Haar dag is goedgemaakt, wanneer men haar, 't kleinkind in zijn wagentje rijdend, voor de moeder aanziet!

Is wat hier in de kamer plaats vindt, niet schoon? Een moeder, die haar eerste kind van God ontving. Een grootmoeder en een baker, die, zoovele jaren terug, elkander in deze sfeer kenden, telkens als God het huis gezegend had.

De oogen zijn op 't kindje gericht. Ziet men een kindje zoo niet op 't allerliefste, rustend in den schoot van een oude vrouw . . . .

HENDRIKA KUYPER—VAN OORDT

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

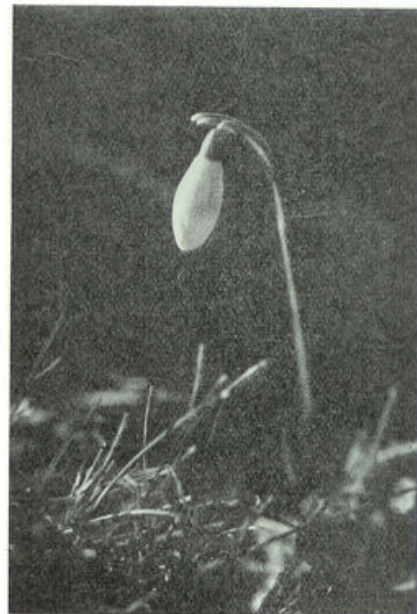
Aren lezen.

Ruth 2 : 3: Zoo ging zij heen, en kwam, en las op in het veld, achter de maaiers.

DE MOZAÏSCHE WET GAF DEN ARMEN HET recht, op de akkers aren na te lezen. Diezelfde wet verbood aan de eigenaars, om zelf die nalezing te houden. Toch waren er wel harde heeren, en ook maaiers, die aan de armen beletten, van dit recht gebruik te maken.

Thans geschiedt dit aren lezen door de armen nog. De „lezers” zijn echter niet altijd even bescheiden. Soms is er zelfs een bepaalde knecht noodig, om hen op een behoorlijken afstand te houden.

Het veld van Boaz, waar Ruth de aren las, wordt nog gewezen aan de Oostzijde van Bethlehem, tusschen uitgestrekte olijfgaarden. Het koren, dat hier groeit, wordt duur verkocht. Volgens de bewering der omwonenden zou het gezegende kracht bezitten. s.

Naar foto Heukeles
Zwolle

Lief klokje mijn,
wil voor mij zijn
een lieve lente-bode!

Zie, het goud van den zomer en 't purper van den herfst en de takken, die bijna bezwijken onder den last van de vruchten en de neervallende korengolven! Voelt ge dan niet, dat in dit alles de schoonheid ligt, die gij met uw naïeve hart beweedt hebt? Het antwoord op uw: waarom?

Daarom, opdat uw leven rijp moge worden, en opdat, zoolang het gouden stralen verspreidt, uw binnenste moge juichen in blijde zekerheid. Daarom!

De bloem valt af, zooals alle oude sieraden van deze wereld, maar ik weet, dat Hij mij geroepen heeft en dat ik met Hem en door Hem vrucht mag voortbrengen, want die in Hem blijft, zal veel vrucht dragen, Daarom!

Daarom, omdat God den mensch naar Zijn beeld schiep, daarom verbleeken onze eigen trekken, opdat Zijn schoonheid in de lijnen van Zijn heiligheid zich zal kunnen vertoonen op ons gelaat. Iedereen verandert, iedereen weet, dat er nog iets aan hem ontbreekt, en bij ieder woord, bij iedere daad, wordt geprobeerd om te lijken op Iemand, een Mensch van werkelijke Goedheid. De mensch verlangt naar 't Goede en hij ontmoet Egoïsme, hij zoekt Oprechtheid en vindt Geveinsdheid, hij hunkert naar Waarheid en botst tegen Leugen. Hij snakt naar Blijdschap en wordt gevolgd door bittere Teleurstelling. Hij zoekt overal, hij opent z'n hart, z'n ziel, maar o, alleen niet daarvoor, waarvoor 't behoorde open te zijn en zoo hoort hij niet het zacht klagende woord: „Gij wilt niet tot Mij komen, opdat gij leven moogt ontvangen!”

In ons leven straalt de eeuwige Schoonheid; alleen, hoe velen zijn er blind voor!

Vóór ons ligt de weg, maar onze voeten struikelen.

De zekerheid straalt ons tegen, maar we ruilen haar voor het goedkope licht van „misschien.”

In plaats van het pad des levens bewandelen we een doodendal.

Op den doek van Veronica, nat van tranen, vertoonde zich het gelaat van Christus, gekroond met de doornenkroon, toen Hij Zijn blik op den doek wierp.

Laat nu met de volheid van het hart een blik geworpen worden op dat gelaat, wanneer 't roerige Carnaval voorbij is: in de nuchtere, sombere morgenuren. Zie, dan vallen alle maskers af, en dan aanschouwen we in dezen heiligen Spiegel, hoe wij zelf zijn en hoe anderen zijn. Wij zien de trekken van den Vader in den Zoon; en de wanklank van ons leven wordt vervangen door een nooit gevoelde, zegenende harmonie.

En dit alles is alleen hierom, opdat gij zoudt voelen, ervaren en bekennen: „Zie, het oude is voorbijgegaan en het is alles nieuw geworden.”

Daarom!

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

Saul geëerd door Samuël.

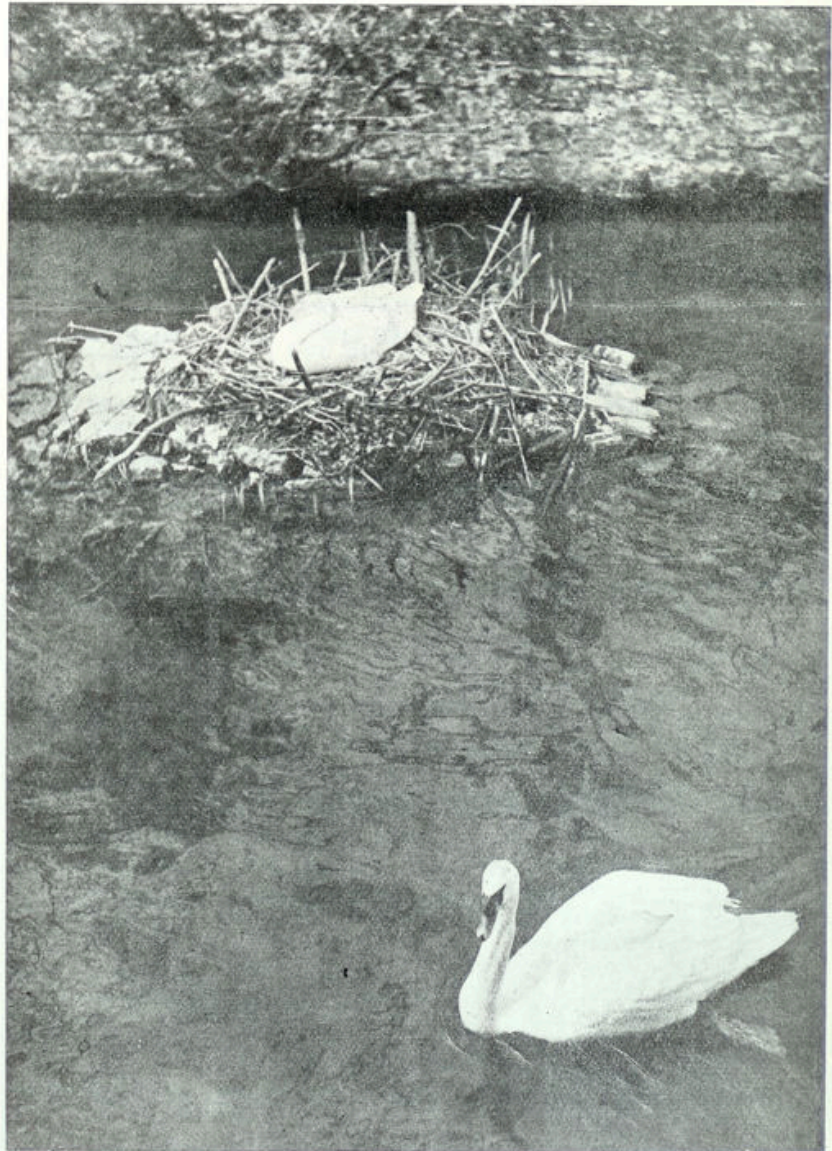
1 Sam. 9 : 24: De kok nu bracht een schouder op, met wat daar aan was.

WANNEER SAMUËL SAUL ONTMOET, NEEMT hij dezen met zich naar den heuvel, waar geofferd wordt. Na dit offer vereenigen de genoodigden zich aan een offermaaltijd. Saul ontvangt daarbij de eereplaats, aan het opperste der genooden, waarschijnlijk de plaats aan de rechterzijde van den gastheer.

Daar ontvangt Saul „den schouder, met wat daaraan was.”

In het Oosten biedt men den gasten, die men bijzonder wil eeren, de fijnste stukken vleesch aan. Vaak is dit de schouder en de vetstaart van het schaap. Bij het toedeelen der porties ontvangen de aanzittenden, naar mate men hen meer of minder wil eeren, grootere of kleinere stukken.

Wie een deel van den voorpoot van een schaap ontvangt, beschouwt dit als een minachting. Om geen vijandschap te verwekken, mag dit deel nooit in zijn geheel aan een enkelen persoon worden gegeven. s.

BEWAKING VAN „HUIS EN HOF”

Al heeft de zegen, die in het vijfde gebod beloofd wordt, alleen op het nationale leven betrekking gehad en al mag hij zeker tot geen verkeerde conclusie leiden bij een vroeg sterven — in het Nieuwe Testament herhaalt Paulus dien zegen toch in zijn eigen taal: „opdat het u wèl ga en gij lang leeft op de aarde.”

Wat er wezenlijk gebeurd is in ons leven — laten we het niet zoeken in het groote, maar in het kleine.

Wat wezenlijk gebeurt: het zaaien van goed zaad in den akker, al is het een zaaien geweest „al weenende” — dat wordt straks bewonderd, daarvoor wordt gedankt, als de gouden halmen „van zwaarte schudden.”

A. L. v. H.

TERUG

VOR HEN, DIE DES MENSCHEN VER- stand beschouwen als een der grootste eigenschappen, welke hij bezit, is het een groote tijd.

De triomfen, welke de kracht van het verstand — de wetenschap — viert, zijn geweldig. Daar is niets meer van hetgeen voor het verstand waarneembaar is op deze aarde, of de wetenschap heeft het onderzocht, bestudeerd; ze beheerscht het en heeft het dienstbaar gemaakt aan den mensch. Aard, eigenschappen en soort van al wat leeft, van de gansche stoffelijke schepping, van zéér vele onstoffelijke, ongeziene dingen, dit alles kent de wetenschap, met den onderlingen samenhang, den wederkeerigen invloed en de gevolgen daarvan.

Dit is een ontplooiing van het verstand, de belangrijke eigenschap, die God den mensch gegeven heeft om zijn weg op deze aarde te gaan, zooals nooit bereikt is gedurende zijn bestaan sedert de Schepping.

De wonderen der techniek, der geneeskunde, de kennis der hemellichamen en de resultaten der chemie, de beheersching en het gebruik van ongeziene krachten, de wetenschap van de opvoeding en de samenleving der menschen zijn zóó groot, dat hij, die dit alles beschouwt, zou moeten denken, dat *nu* het leven voor den mensch op deze wereld volmaakt geworden is.

Of konden we ooit de dingen van onzen dagelijkschen nooddrift: voedsel, kleeding en woning, zoo volmaakt, in zulke hoeveelheden en zóó weinig kostbaar tot onze beschikking krijgen?

Was er ooit een tijd gelijk deze, dat een aarde-omspannend verkeer alle menschen tot elkaar kan brengen, zoodat allen elkaar kennen, — en van wederzijdsche eigenschappen leeren of genieten kunnen?

Behoeft er nog eenig beletsel te zijn, om, in welken uithoek der aarde ook, binnen tien etmalen hulp en leniging te brengen als de nood dreigt? Zijn er te eeniger tijd zulke hoeveelheden goud gestapeld geweest op alle kruisingen van handelswegen over den geheelen werelddol, om elke daad mogelijk te maken en in elke behoefte te voorzien? Is het ooit mogelijk geweest, dat zoovele millioenen in steden bij elkaar konden wonen — omdat zij in Gods schepping bang zijn alléén te moeten zijn — er geen kwaadaardige ziekte hen verderft, behoed als zij worden door de resultaten der geneeskunde en ziektekennis?

— — — — —
Maar, waarom dan, terwijl de hoog geroemde wetenschap de wereld zou kunnen beheerschen, en het leven kostelijk doen zijn, moeten de grooten onder ons, de raadgevers der volken, bij elkaar komen om te

472

trachten deze verlichte menschheid te behoeden voor afgeheelen ondergang; voor hongerdood temidden van overvloed van voedsel en goud; voor zelfvernietiging temidden der resultaten van een wetenschap voor het lange leven?!

Zoo moeten er dus fouten zijn bij den mensch naast deze volmaakte wetenschap, en moeten er oorzaken zijn, die haar resultaten — zóó voor het grijpen — tóch onbereikbaar maken!

Dit is een angstige ervaring, en wij moeten trachten althans enkele van deze fouten te vinden.

Welke is de oorzaak, dat nu zoovelen in nood verkeeren en hongerig zijn temidden van den overvloed? Want overvloed *is* er, de aarde is vruchtbaar, de mensch wil arbeiden, en de wetenschap der techniek is groot!

Maar velen *kunnen* niet arbeiden, want de *hebzucht* heeft de wetenschap der techniek misbruikt en den mensch den arbeid ontnomen!

Waarom zijn zoovelen verarmd, temidden der goudbergen? Het zijn de onmatige winzucht en de leugen, die drukpers en verkeer misbruikten, en het geld der bescheidenen voegden bij de massa's, die reeds gestapeld liggen.

Waarom — bij volmaakte verkeersmiddelen — kennen niet de rassen, allen kinderen van ééne Adam, elkander; waarom waardeeren ze niet elkaar in wederzijdsche deugden, zoodat er vrede zij tusschen hen? Is het niet de barre zelfzucht, en gebrek aan menschenliefde, die oorzaak is van dit kwaad?

Waarom sterven — bij een zóó volmaakte bewaking door de wetenschap der geneeskunde, toch zoo on-eindig velen? Zeker, het lichaam is bewaakt, maar nu zijn het de ziekten van de ziel, die den mensch verdueren, in zijn door overspannen jacht naar bezit verzwakten geest.

Zoo zijn er véle vragen meer, en voor allen is het antwoord gelijkloidend: De mensch heeft zich verhoovaardigd op de macht van zijn verstand, en meent met de schitterende resultaten van zijn wetenschap den hemel wel op aarde te kunnen brengen.

Maar zie, het gaat niet; het is alles gereed om ervan te genieten, en hij kan het niet grijpen! Het is als een Tantaluskwelling; de vruchten van zijn wetenschap hangen vlak bij, maar blijven onbereikbaar!

De mensch heeft zich verhoovaardigd op de macht van zijn verstand, en hij is God voorbij gegaan. En God heeft den mensch overgelaten aan zijn eigen lusten, die hem nu beletten, de vruchten van zijn eigen kracht ontwikkelde kennis te genieten. Wat is te doen om dit kwaad, hem bedreigend met ondergang, te ontgaan?

Er is máár één weg: **TERUG!**

CO BRANDES

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

Groeten.

(Ruth 2 : 4)

HET IS EEN OOSTERSCHE GEWOONTE, OM EEN ontvangen groet zóó te beantwoorden, dat de bede in den gegeven groet, die uit den ontvangen groet overtreft.

Wanneer mijnheer A mijnheer B toewenscht: „Goeden avond!” zal B antwoorden: „Honderd goede avonden!” Wanneer A zegt: „Welkom!” gaat B hem toevoegen: „Tweemaal welkom!” De groet: „Uw dag zij gelukkig,” wordt beantwoord met: „Uw dag zij gelukkig en gezegend.” s.

INDRUKKEN VAN DEN HOOFDREDACTEUR EEN HOUVAST

DE ECONOMISCHE CONFERENTIE TE LONDEN is begonnen zonder dat met één woord God werd aangeropen. Noch de Engelsche koning, noch de eerste Minister van Engeland, Mac Donald, hebben er aan gedacht of den moed gehad, om in openbare vergadering voor te gaan in het gebed tot God. Hoe schoon ook zou het geweest zijn, als een hunner den Bijbel op tafel had gelegd, om er dan een wijs, een bemoedigend woord uit voor te lezen.

Het zou zoo heerlijk zijn als mannen, die aan de spits staan van een groote mogendheid, het voorbeeld gaven van het grijpen naar een houvast als alles ontvalt.

De „Scripture Gift Mission” heeft dit verstaan, en dezer dagen aan alle gedelegeerden ter Economische Conferentie een in marokkijnleer gebonden Nieuw Testament gegeven. De bekende Taylor Smith merkte in een begeleidend schrijven o. a. het volgende op: „De invloed van de Heilige Schrift is door onze geschiedenis geweven; en wij gelooven, dat het erkennen van God en de lessen van dit Boek noodzakelijk zijn voor internationalen vrede, welzijn en welvaart.”

We zijn dankbaar, dat de vertegenwoordigers van ruim zestig volkeren in het persoonlijk bezit zijn gesteld van dat deel der Heilige Schrift, dat voor ons, Christenen, zulk een bijzonder houvast is.

DE HUIZEN OP DEN VERSCHILLENDE GROND GEBOUWD

AN HET SLOT VAN DE BERGREDE deelt de Heere Jezus Zijn hoorders in twee groepen. De eene groep, die Zijn woorden ter harte nemen, die zorgen voor de toekomst, ook voor de toekomst na den dood, en die daartoe de juiste middelen aanwenden; en de tweede groep, die ook nog wel wat zorgen, maar dit niet doen op juiste en afdoende wijze.

De Heere Jezus geeft die verdeling in den vorm van een gelijkenis, de bekende gelijkenis van de huizen, op den verschillenden grond gebouwd, Matth. 7 : 24—27.

Deze gelijkenis verplaatst ons in het bergland van Palestina, waar aan den voet van den berg twee huizen gebouwd worden.

De meeste bergen van Palestina bestaan uit kalksteen, waarvan de bovenste laag veelal verweerd is. Die verweerde laag wordt in de gelijkenis „zand” genoemd. Ze kan soms wel tien Meter dik zijn.

De wijze man uit de gelijkenis graaft deze aarde, dit zand, weg, en fundeert zijn huis op de rots; de dwaze neemt deze moeite niet; hij bouwt zijn huis op de aarde.

Zijn beide huizen gereed, dan is er uitwendig niet veel verschil te bespeuren.

Maar dan komt de slagregen, dien wij in ons land niet kennen. Als een aanhoudende val van waterhoozen stort de regen neer, altijd maar door, als een gordijn zoo dicht. Velden en wegen worden in modderpoelen herschepen. Bruisende beken komen van de bergen afzetten, rotsblokken met zich voerend.

Zulk een bergbeek baant zich een weg, juist naar de plaats, waar de beide huizen gebouwd waren. Zij komt er tegen aan. De verweerde aarde wordt weggespoeld, tot de naakte rotsgrond bloot ligt.

Het huis, op de steenrots gebouwd, kan daar wel tegen. Zijn muren zijn vast gefundeerd. Maar bij het andere spoelen de waterstroommen het huis weg, het zakt in elkaar en zijn val is groot.

Eén trek uit deze gelijkenis mag ons niet ontgaan. Het is deze, dat de waterstroommen en de stormwinden beide huizen treffen, en het huis van den wijze, en het

huis van den dwaze. Eenerlei wedervaart den rechtvaardige en den goddelooze, den goede en den reine, als den onreine. Pred. 9 : 2.

God spaart aan Zijn kinderen de moeiten niet. Leed en ramp en ongeval treft ook hen. Wie God zou willen dienen, om daardoor het leed te ontkomen, hij komt verkeken uit.

Maar in het leed, waarin de onrechtvaardige ondergaat, wien het over het hoofd loopt, die geen uitweg meer weet, houdt God de Zijnen staande. Het leed moge groot zijn, grooter nog is steeds Zijn ondersteunende liefde, die maakt, dat ook in de grootste smarten hun harten in den Heer gerust zijn.

r. s.

EERSTE EN LAATSTE LIEFDE

41) door K. PAPKE

Onwillekeurig echter waren haar blikken daarbij van Marie Eleonore naar Ebba gegleden, Gustaaf Adolf was het niet ontgaan. Hij werd ernstig. „Je hebt gelijk, Katharina, maar ik zal je iets zeggen, dat misschien een antwoord is op je gedachten. Er zijn dingen, die God ons zendt, andere, die Hij toelaat, ons te overkomen. Willen wij Hem echter in waarheid en oprechtheid volgen, dan laat Hij uit het kwade toch het goede voortkomen. Het komt er slechts op aan dien zegen met zachte, maar sterke handen vast te houden als een heilige gave Gods, opdat Gods gunst op ons kan blijven.” Stil drukte zij hem de hand, eer hij weer naar de andere gasten ging; zij had hem goed begrepen.

De avond verliep verder in blijdschap en vrolijkheid en laat ging men uit elkaar.

Reeds enkele maanden later was de koning op weg naar Pruisen na een hartelijk afscheid van Marie Eleonore, die haast in tranen wegmolt. De oorlog met Polen begon weer van voren af aan. Danzig en Dirschau werden door de Zweden genomen, veldmaarschalk Wrangel behaalde een schitterende overwinning op de Polen bij Gorzno, terwijl de Rijngraaf de Poolsche ruitery twee mijlen voor zich uitdreef, totdat een dicht bosch een eind maakte aan den strijd. Johan Banér en overste Erik Soop sloegen den vijand in het Pommersche land, maar toch wilde Sigismund geen vrede sluiten. Hij hoopte op machtige hulp, want de Spanjaarden hadden een vloot beloofd en keizer Ferdinand een leger van twintigduizend man. Het was echter bij beloften gebleven. Inmiddels waren er weer twee jaar voorbijgegaan, en nog altijd toonde de Pool een taai uithoudingsvermogen. Achter hem stond de keizer, die Sigismund gebruikte om den koning van Zweden ver van Duitschland te houden. Gustaaf Adolf zag dit steeds duidelijker en Oxenstjerna was het daarin met hem eens, maar graaf Horn vond, dat men keizer Ferdinand van overdreven angst verdacht, die een Wallenstein tot veldmaarschalk, Silezië teruggewonnen en Pommeren en Mecklenburg bezet had.

„Dat mag allemaal waar zijn,” zei Gustaaf Adolf, „en toch beweer ik, dat de keizer mij in Pruisen wil vasthouden en daardoor wil voorkomen, dat ik eindelijk de Protestanten te hulp kom.”

„En wanneer denkt Uwe Majesteit dat te doen?” vroeg graaf Thurn.

„Nog zie ik geen duidelijken wenk van God, en alle verzoeken, hoezeer ze mijn hart ook treffen, kunnen mij niet bewegen zonder zulk een vingervijzing in te grijpen,” antwoordde de koning beslist.

Op dit oogenblik werd de deur opengeworpen. Graaf